SVENSKT MUSIKHISTORISKT ARKIV

BULLETIN 6

STOCKHOLM 1970

SVENSKT MUSIKHISTORISKT ARKIV

B u l l e t i n nr 6

INNEHÅLL/CONTENTS:

Bengt Kyhlberg: Ett system för samling av svenskt musikhistoriskt forskningsmaterial 1

Musikvetenskap och dokumentation i tvärvetenskapligt perspektiv. Referat 19

Nyförvärv (1970) och bestånd i arkiv och bibliotek. Förteckning sammanställd av Eva Helenius 27

Svenskt musikhistoriskt arkiv: reproduktionssamlingen. Kompletterande förteckning 35

Arne Bergstrand: Tegnér och Runeberg i musiken. Två bibliografiska notiser 37

Summaries in English
B. Kyhlberg: A documentation system (pp. 1-18) 38
Musicology and documentation (pp. 19-26) 39

S t o c k h o l m 1 9 7 0

Svenskt musikhistoriskt arkiv
Strandvägen 82
115 27 Stockholm

Ett system för samling av svenskt musikhistoriskt forskningsmaterial

av Bengt Kyhlberg.

Den som bedrivit arkivforskningar efter svenskt musikhistoriskt källmaterial - i synnerhet rörande 16- och 1700-tal - har säkert konstaterat att huvuddelen av vad man kan finna består av små notiser insprängda i vidlyftiga arkivalier, som avsatts av olika verksamheter utan direkt anknytning till musik. Att få fram en någorlunda uttömmande materialsamling beträffande en enstaka musikföreteelse eller -personlighet innebär alltså ett forskningsarbete, där utfallet som regel ej står i rimlig proportion till antalet genomgångna hyllmetrar. Ett praktiskt sätt att motverka ett sådant slöseri med musikforskartid synes mig därför vara att så många forskare som möjligt arbetar kollektivt på inventeringsbasis. Dvs. att den som för att nå sitt speciella mål har att gå igenom en volym, en arkivserie eller en hel samling ej endast noterar det som är relevant för den aktuella egna forskningsuppgiften utan tar med allt som kan tänkas vara av intresse för musikforskare.

Den logiska följden härav är att materialsamlingen måste vara hanterlig och läsbar även för andra än samlaren själv. En ytterligare grundförutsättning är att den läggs upp av standardiserat och arkivbeständigt material. Vidare fordrar även en blygsam materialsamling mycket snart en detaljredovisning av innehållet i en katalog av något slag. Denna kräver i sin tur ett genomtänkt system, som tillåter differentiering och påbyggnad allteftersom materialet växer.

Till tjänst för forskare med likartade arbetsuppgifter och problem följer här en redogörelse för uppläggningen av min materialsamling med tillhörande lappkatalog.

+ + + + +

Materialsamlingen

I huvuddelen, som kallas för textsamlingen, sammanförs ej enbart arkivexcerpter och -kopior utan även uppgifter ur tryckta källor och litteratur, uppmätningsprotokoll och liknande material från fältundersökningar, (egna) sammanställningar och utredningar samt relevant korrespondens. Textmaterialet kompletteras av en bildsamling, vars material dock ännu ej ordnats enligt planen.

TEXTSAMLINGEN — Förvaras i pärmar. Huvudformat: A 4. Excerpter på svenskt arkiv 80 eller högre papperskvalitet. Arkivkopior: Xerox, arkivbeständiga fotostater eller mikrofilm.

Samlingens uppläggning är en tillämpning av proveniensprincipen, varigenom utbytet såväl av varje med positivt resultat genomgången volym - handskrift eller tryck - som av varje bearbetat delarkiv eller bibliotek får en samlad redovisning. (Registrering och systematisering av stoffet sker istället i lappkatalogen.)

Enklast vore kanske att ordna samlingen enbart topografiskt och sedan under ortnamnen alfabetiskt efter arkivens/bibliotekens beteckningar. Genom följande modifierade form, där visst material avskiljs till en allmän resp. en biografisk avdelning, vinner man fördelen av att i den topografiska avdelningen kunna samla huvuddelen av materialet rörande städer och övriga orter på proveniensortens namn.

Topografisk avdelning

Uppmätningsprotokoll, sammanställningar och utredningar	(rör. topografiskt material)
Tryckta källor och litteratur	(rör. ett topografiskt begrepp)
Kyrkoarkiv	(oavsett om nuv. placering är på orten eller i lands- resp. stadsarkiv)
Domkapitelsarkiv	(dito)
Skolarkiv	(dito)
Universitetsarkiv	(dito)
Stadsarkiv	(Rådhusrätt & magistrat, Kämnärsrätt, Justitiekoll. etc. oavsett om nuv. placering är på orten eller i landsarkiv)
Länsstyrelsearkiv	(oavsett om nuv. placering är hos länsstyrelsen eller i landsarkiv)
Slottsarkiv	
Bibliotek/Museum	(handskrifts-, musikalie- och ev. andra specialsamlingar oavsett om materialet hänförs till förläggningsorten eller ej. Detta för att få en samlad redovisning av resp. biblioteks/museums bestånd.)

Allmän avdelning

Sammanställningar och utredningar	(rör. ämnesord)
Tryckta källor och litteratur	(rör. allmänna ämnen, flera topografiska begrepp samt biografiska samlingsverk vid excerpering av hela arbeten)
K. M:ts kansli	(RA)
Kollegier och övriga centrala myndigheter	(RA, KA; äv. KKA, ÖIÄ etc.)
Kommissioner	(RA)

Hovrätter

Häradsrätter

Ämnesserier (RA, KA)

Kungliga arkiv (RA, KA)

Enskilda arkiv och samlingar (i offentliga institutioner; äv. Sandbergs saml., KA)

Biografisk avdelning

Sammanställningar och utredningar (rör. personer och släkter)

Tryckta källor och litteratur (arbeten ägnade en person eller släkt samt ströexcerpter ur biografiska samlingsverk)

Privata arkiv (förvarade hos arkivbildaren eller dennes släkt)

Korrespondens (vetenskaplig brevväxling i anslutning till denna materialsamling)

BILDSAMLINGEN Förvaras i kapslar. Huvudformat: A 4. Bilderna uppfordrade på kartong. Ev. bilagda notiser på svenskt arkiv 80 eller högre papperskvalitet.

Uppläggningen av samlingen syftar till att hålla isär de olika huvudtyperna av bildmaterial och att samtidigt tillämpa proveniensprincipen, dvs. instrumentbilder läggs topografiskt där instrumenten finns, medan dokument som ritningar (t.ex. av orgelfasader) redovisas under de samlingar där de förvaras.

Topografisk avdelning (i första hand bilder av instrument i offentliga lokaler och samlingar ordnade efter instrumentens förvaringsort)

Allmän avdelning (i första hand reproduktioner av ritningar ordnade efter samlingsproveniens, t.ex. ATA, NM, RA, UUB, ÖIÄ)

Biografisk avdelning (porträtt men även annat bildmaterial - inkl. instrument och ritningar i privat ägo - som har direkt anknytning till en person)

+ + + + +

Lappkatalogen Format: A 6. Papperskvalitet: Svenskt arkiv 100.

Utgör i första hand ett gemensamt register till materialsamlingens samtliga avdelningar. Visst material kan dock undantagsvis samlas direkt i lappkatalogen. Det gäller närmast sporadiska smånotiser ur arkivalier, när en systematisk inventering av hela volymer ej är möjlig eller önskvärd, samt korta litteraturuppgifter ur uppslagsverk och liknande. Så kan även förfaras med noteringar ur böcker i samlarens egen hylla, under förutsättning att de kan behandlas som i textsamlingen ingående material. Det är nämligen nödvändigt att under registreringen

fortlöpande göra blyertsmarkeringar i marginalen om skrivna lappar. Någon helt objektiv och uttömmande registrering existerar självfallet inte. Man bör därför ha denna möjlighet att i varje ögonblick se hur ett visst materialavsnitt lappskrivits, för att vid behov kunna komplettera katalogen i enlighet med tillkomna krav eller gjorda erfarenheter.

Också själva systemet måste på liknande sätt tillåta valfrihet vid användningen. Man utnyttjar vad som för tillfället behövs av gruppindelningen. Vid ordningsord med få lappar kan det räcka med att ordna dem i en kronologisk följd. Genom tillämpning av ett fast schema för lapparnas uppställning är det dock möjligt att tillfoga sekundära ordningsord, när så visar sig nödvändigt. För att underlätta såväl sökandet i katalogen som en senare komplettering och finbearbetning skall utnyttjade grupper alltid inordnas efter ordningsföljden i resp. plan.

Eftersom huvuduppgiften bör vara katalogisering av primärt källmaterial, har registreringen av litteraturexcerpter förenklats. Istället för att spjälka upp notiserna på olika undergrupper läggs som regel endast en sammanfattande lapp per ordningsord och litteraturnotis. Dessa lappar läggs alltid först och får denna placering genom en obligatorisk användning av det sekundära ordningsordet "Litteratur". Inbördes ordnas litteraturlappar kronologiskt efter publikationsår.

Även om ett rikt material samlats under ett ordningsord, så att en uppdelning på grupper ägt rum, kan det bli lappar kvar med ett mera allmänt stoff, som ej passar in under någon av grupperna. Då de faller ut genom frånvaron av sekundärt ordningsord, vore det onödigt arbete att skriva till en särskild gruppbeteckning. Detta allmänna material placeras i inbördes kronologisk ordning omedelbart efter "Litteratur" men före de gruppindelade lapparna.

Katalogsystemet redovisas här i en huvudplan kompletterad av elva detaljplaner. Kataloglapparnas layout, som strikt bör följas, framgår av exempel från olika katalogdelar. Skrivarbetet skulle möjligen kunna förenklas något genom att ange de sekundära ordningsorden med bokstavs- och/eller siffersigna. Personligen föredrar jag dock klartext. Fig. 1 visar en lapp, där uppställningsschemats samtliga fasta positioner utnyttjats: (Topografiskt) ordningsord med precisering (1), orgelbeteckning (2), sekundärt ordningsord (3), datum (4), källdefinition (5), plats i materialsamlingen (6) och arkivsignum (7). Positionerna (1) - (4) med de uppgifter, som bestämmer lappens inordning, återfinns i vänstra kantens övre del.

HUVUDPLAN

A. Topografisk avdelning — F.n. uppdelad på två sektioner: a) Egentliga Sverige
b) Övriga länder

I båda en alfabetisk följd efter topografiska ordningsord.

(A. Topografisk avdelning, forts.)

Litteratur	
Kyrkor	Detaljplan 1
Skolor	" 2
Universitet	" 3
Stadsmusik (officiell)	" 4
Offentliga nöjen	
Krog- och gatuliv	
Dansstugor och folkliga spelmän	
Gästabud	(Se även: Universitet, Nationer)
Instrument, privata	
Musikalier och böcker, privata	
Hemmusik	
Bofasta orgelbyggare och övr. instrumentmakare	(Som regel endast hänvisning)
Bofasta musiker m.fl. (utan lokal tjänst)	(Som regel endast hänvisning)
Övriga institutioner och lokaler	Kungliga hov: Detaljplan 6

B. Biografisk avdelning

Nedanstående indelning avser dels att hålla samman några mindre grupper, som annars skulle försvinna i huvudmassan, dels att skilja ut personer, som saknar direkt anknytning till musik.

Mycket talar dock för att ordna hela det biografiska materialet i en enda alfabetisk följd, men ett sådant arrangemang förutsätter ett yrkesregister som komplement.

Personer med endast patronymikon läggs på förnamnet.

Musiker i Sverige (inkl. dansmästare och klockare)	Detaljplan 7
Musiker i övr. länder	" 7
Komedianter m.fl.	" 7
Folkliga spelmän	" 7
Orgelbyggare och övriga instrumentmakare	" 8
Personer med privatkapell	" 6, i tillämpliga delar
Övriga personer	" 7, " " "

C. Ämnesord

I denna del har även på lämpliga ämnesord infogats några specialregister som Förkortningar, Ordlista och Personalia (personalverser och jämförbara alster).

Som vid all ämnesordskatalogisering måste valet av slagord noga övervägas och sedan konsekvent följas. Detaljplan 9 redovisar det hittills använda beståndet av ämnesord.

D. Övrigt

Brevskrivare m.fl.	Detaljplan 11
Ritningsförfattare	" 11, i tillämpliga delar
Genomgått material	(Register ordnat efter litteraturtitlar resp. arkiv/bibliotek och signum)

(1) STOCKHOLM Jakob
(2) Boll

Textsamlingen Upps. (6)

(3) Avtal och handlingar

(4) 1659 9/4, Sthlm

Jakobs kyrkoförest. och ob. Frantz Boll, kontrakt om ett nytt orgelverk: (5)

40 stämmor, inga detaljer.
Arbetet påbörjas genast och får ej avbrytas av andra.
Förs. håller med material.
1.200 rdr, som utbet. efter hand, samt som en äreskänk, när verket är helt färdigt, en liten silverkanna och en klädning åt ob:s hustru.

(7) Orig.:
ULA
Upps.domkap. E V:174

Fig. 1 Topografiska avdelningen, orgelverk

DETALJPLANER

1. Kyrkor

Litteratur	
Orgelverk	Detaljplan 5
Klockspel	
Övriga instrument	
Musikalier och böcker	
Övriga inventarier	
Orgeltrampare	
Organister	
Övriga musiker	(Kantorer redovisas som regel under skolor)
Klockare	
Musikutövning	
Församlingssång	
Särskilda tillfällen	

2. Skolor (I städer med flera kyrkor och skolor inordnas skolorna efter resp. kyrka.)

Litteratur
Instrument
Musikalier och böcker
Övriga inventarier
Rector cantus /Director cantus
Notarier /Kantorer
Versicularier
Diskantister
Socknarna
Musikundervisning
Musikutövning (inkl. liksång)

3. Universitet

Litteratur
Instrument
Spelverk
Musikalier
  Notiser (kronologisk inordning)
  Verk (efter tonsättare etc.)
Böcker
Övriga inventarier
Musikstadgor
Inspector musices
Rector cantus /Director musices
Övriga musiker
Dansmästare
Deposition /Depositor
Stipendier och understöd (äv. kommunitetet och socknar)
  [Allmänt]
  För musikmedverkan
Studenter
  [Allmänt]
  Medverkan utanför universitetsstaden
  Enskilda (fig. 2 visar denna lapptyp)
Akademisk undervisning
Avhandlingar (inkl. program och tal)
Musikundervisning
Musikutövning
Nationer

4. Stadsmusik (Officiell)

Litteratur
Instrument
Musikalier och böcker
Musikanter
Musikutövning

5. Orgelverk (Omedelbart under det topografiska ordningsordet skrivs orgelverkets benämning - antingen genom att ange orgelbyggarens namn eller på annat sätt. Beteckningen följer orgelverket, tills det försvinner eller uppgår i ett nytt verk.
De olika orgelverken under samma topografiska ordningsord ordnas sinsemellan kronologiskt.
Fig. 1 visar en orgellapp.)

Litteratur (äv. historiker i arkivalierna)
Avbildningar
Interimsorgel
Förhandlingar
Avtal och handlingar (äv. ritningar)
Finansiering
Orgelns plats
Orgelläktare (inkl. valv och inventarier)
Disposition
  Total
  Huvudverk
  Ryggpositiv
  Bröstverk (etc.)
  Pedal
  Traktur
  Registratur
  Bälgverk
Yttre struktur (exkl. bildhuggeri och målning)
Bildhuggeri
Målning
Arbetets gång (t.o.m. avsyningen)
Materialier
Orgelbyggare (lön, diskretion, bostad, verkstad)
Orgelbyggaregesäller
Övriga hantverkare
Arbetsfolk
Orgelns användning (inkl. invigning)

Kondition)
Inventering /Besiktning)
Underhåll)
Reparation)

(5. Orgelverk, forts.)

Ombyggnad /Tillbyggnad
Flyttning inom kyrkan
Brand
Kassering
Nertagning
Försäljning

(Används efter behov och inordnas kronologiskt)

6. Kungliga hov

(Placeras topografiskt på huvudförläggningsorten, men redovisar hovets verksamhet var det än befinner sig.)

Litteratur

Kungligheter

Funktionärer

Trumpetare [och pukare] (inordnas kronologiskt efter anställningsår)

Hovkapell (musiker inordnas kronologiskt i resp. grupp efter anställningsår)
- Litteratur
- Ledare
- Kapellmästare
- Harpister
- Lutenister
- Organister
- Kantorer /Vokalister (musiker med enbart sångartj.)
- Övriga musiker (på stat)
- Exspektanter
- Tillfälligt engagerade
- Kapellpojkar /Diskantister
- Notskrivare
- Kalkanter /Kapelldrängar

Orgelbyggare o. övriga instrumentmakare

Dansmästare /Balettmästare

Komedianter m.fl. (äv. marionettspelare, lindansare etc. - såväl längre engagemang som tillfälliga föreställningar)

Fast egendom (fast placerade instrument - huvudsakl. orglar - redovisas under resp. topografiska ordningsord)

Lösegendom
- Instrument
- Spelverk
- Musikalier
- Böcker
- Övriga inventarier

Verksamhet
- Instruktioner m.m.
- Donationer
- Stipendier och understöd
- Föräringar (dels utbet. till hovstaten vid diverse tillfällen, t.ex. nyårs- och dopgåvor, dels utbet. till utomstående vid uppvaktningar, begravningar etc.)

Resor

Statsbesök

Musikutövning
- På tjänst
- Extern

7. Musiker m.fl.

(Avsikten är att under resp. personnamn koncentrera så många biografiska uppgifter som möjligt. Under de topografiska ordningsorden läggs därför endast sådant, som direkt har med musikers (dansmästares, komedianters etc.) fasta anställningar eller uppdrag på en viss ort att göra. Förbindelsen mellan de båda avdelningarna sker genom hänvisningslappar på vederbörandes namn under "Verksamhet". Fig. 3 visar en sådan hänvisning.)

Litteratur

Porträtt

Personligt
- Föräldrar (som regel endast hänvisning)
- Födelse /Dop (" " " ")
- Skolgång (" " " ")
- Sjukdom
- Testamente
- Död /Begravning
- Bouppteckning /Dödsbo

Familj
- Trolovad
- Hustru 1.
- Hustru 2. (etc.)
- Barn 1.
- Barn 2. (etc.)
- Styvbarn
- Barn u.ä.

Hushåll (förhyrd bostad, tjänstefolk m.fl., mantalsuppgifter o. liknande)

Fast egendom
- Fastighet
- Grav

Lösegendom
- Instrument
- Musikalier
- Böcker

Verksamhet
- Utbildning
- Anställning (för fasta tjänster end. hänvisningslappar i kronologisk ordning)
- Lärjungar
- Verk

8. Orgelbyggare och övriga instrumentmakare

(t.o.m. "Lösegendom" = detaljplan 7)

Verksamhet
- Utbildning
- Anställning (för fasta tjänster end. hänvisningslappar i kronologisk ordning)
- Lärjungar
- Verkstad (fast, inkl. verktyg)
- Verk (för fast placerade end. hänvisningslappar i kronologisk ordning - gäller äv. reparationer etc.)
- Positiv (utan fast placering)
- Regaler
- Övrig produktion

UPPSALA Universitetet — Textsamlingen Upps.

Studenter

Wallinus, Magnus [Petri] ög

1670 29/12, inspectores stipendiariorum,
rapport ang. insp. på kommunitetet 1670 29/11:

W. går på ett av [brodern] r.c. Carl Perssons rum.

Registratur:
UUA(I)
B I a:1 p.208

Fig. 2 Topografiska avdelningen, studenter

Dijkman, Lüdert

Verksamhet

Se: STOCKHOLM Storkyrkan

Rector cantus

1689 (3.kv.) - 1690 (2.kv.)

Organist och rector cantus

1690 (3.kv.) - 1717

Fig. 3 Biografiska avdelningen, musikerhänvisning

9. Ämnesord

(Används för notiser, som saknar naturlig plats i de topografiska och biografiska avdelningarna, diverse specialregister samt för sammanställningar ur det topografiska materialet. De senare ofta via koncentrat på resumélappar av den typ, som visas på fig. 4.)

Adelsskolor
Aftonbön — se Gudstjänst
Aftonsång — se Gudstjänst
Baletter
Begravning
Collegium musicum
Dagböcker
Danser
Dans- och lekstugor
Diskantpengar — se Sockengång
Djäknepengar — se Sockengång
Dop
Fornvård
Förkortningar — (redovisar såväl förkortningar som förkortade ord)
Gudstjänst
Gästabud
Hemmusik
Högmässa — se Gudstjänst
Instrument — (f.n. en alfabetisk följd)
Jubelfester
Kalendarium
Klockare
Kontribution
Koral- och mässböcker
Koralsång — se Gudstjänst
Krog- och gatuliv
Kröningar
Kungörelser
Landssorg
Liksång — se Begravning
Militärmusik
Musikalier, hdskr.
Musikalier, tryck
Musikalier och böcker, privata
Musikerbeteckningar
Musikerorganisationer
Musikformer

(9. Ämnesord, forts.)

Myndighetsålder	
Myntvärde	
Mässböcker	se Koral- och mässböcker
Offentliga nöjen	
Ordlista	(i första hand föråldrade uttryck)
Organistexamen	
Orgelbestånd	
Orgelbyggareprivilegium	
Orgelmaterial	
Orgelpraxis	se Gudstjänst
Orgelregister	
Orgelsakkunniga	
Ostiatimsång	se Sockengång
Paleografi	
Pergament	
Personalia	Detaljplan 10
Pest	
Psalmböcker	
Själaringning	se Begravning
Skolmusik	
Skolor	
Skolordningar	
Skolstater	se Stater
Sockengång	
Sorgeringning	se Landssorg
Spelverk	
Stater	
Stiftsband	
Svenska mässan	se Koral- och mässböcker
Tacksägelse	
Tidegärden	se Gudstjänst
Trallning	
Tryckerier	
Vattenmärken	
Vigsel	
Visor	
Värdskap	

Vigsel

Se: EKEBY
Musikutövning

1753	12/11	anm. om överträdelse av spelmansförbudet i Morkarla 1753 28/10, hänv. bl.a. till Ekeby.
	28/11	order till prosten Klint i Börstil att undersöka.
	8/12	kh. J. Agrivillius bekräftar att sådant skett i Ekeby 1753 14/10.

Fig. 4 Ämnesord, resumélapp

10. Personalia

(Under detta ämnesord samlas obligatoriskt en lapp för varje vid litteratursökning eller direkt materialgenomgång belagd personalskrift - såväl tryckt som i handskrift. Till genren räknas verser av alla slag, orationer, likpredikningar, universitetsprogram och liknande alster, som hänför sig till personers bröllop (br.), död (d.) och begravning (begr.) eller utgör hyllningar (grat.).
Denna katalogdel bildar en alltid kurant förteckning över noterade personalskrifter, vilken bekvämt kan tas med vid fortsatta forskningar.
Lapparna ordnas kronologiskt.
Innehållsligt redovisas materialet på vanligt sätt i lappkatalogens övriga delar.)

Lappuppställning (se även fig. 5 och 6):

År o. dag ort	grat./br./d./begr.	namn
	förf. melodihänv. komp.	musiknotiser
	tryckort o. -år	format, sidantal
Litt.ställe Bibl.signum		

Personalia — Textsamlingen Sthlm

1645 6/1, br. , borgaren i Kopparberget Johannes Trotzigh o. Gertruth Ho[g]husen, dtr till borgaren i Sthlm Johannes H.

förf., Johannes Ladovius (lat.vers, tr.noter; ty.vers, melodihänv. "Wie schön leuchtet der Morgenstern")
komp., dens.
tr. , Sthlm, Ignatius Meurer 4:o 8 s.

Davidsson, avh. nr 45 - ex. KB, UUB

KB
Verser, ensk. A 4o:5 nr 10

Fig. 5 Ämnesord, personalia

Personalia — Textsamlingen Sthlm

1674 23/10, d.
22/11, begr., dansmästaren o. lutenisten Iean Duvval [Duval]
Upps.domk.
förf., "Sylander der Hoffende" [enl. KB:s kat. = Lucidor] (ty.vers, musiknotis)
tr. , Upps., Curio u.å. fol. 4 s.

KB
Verser, ensk. Folio:8 (1674) nr 29

Fig. 6 Ämnesord, personalia

11. Brevskrivare m.fl.

(Medan topografiska, biografiska och ämnesordsavdelningarna i första hand är till för en innehållskatalogisering, vilken normalt sker från den version av en handling som först kommer in i materialet, sker här en redovisning av själva dokumentet och dess ev. olika versioner.
Genom att vid fortsatta arkivforskningar ta med relevanta registerdelar kan man omgående kontrollera en handlings förekomst i materialet. Lapparna ger även snabbt besked om tillgängliga skriftprov.
Registret omfattar upphovsmän till lösa handlingar som brev, resolutioner, domar, fullmakter, postulata, memorial, promemorior, förslag, attester, utlåtanden, utredningar, obligationer, kontrakt, testamenten, kataloger, större assignationer m.m. I förekommande fall registreras även mottagaren, så att registret såväl för myndigheter som enskilda ger en redovisning av deras i materialet ingående skriftväxling. Avsändaren/utställaren betraktas som den primäre, varför noteringen av versioner sker enbart på dennes (eller vid flera, på den förstes) lapp.
Vanligast förekommande versioner är original, kopior och utdrag av detta, koncept, registratur och fylligare diarienotiser.
Fig. 7 visar en avsändarlapp och fig. 8 en mottagarlapp för samma dokument.)

Myndigheter och korporationer

(Tjänstehandlingar, även från myndighets underavdelningar och tjänstemän. För personer med musikanknytning förs dock samtliga handlingar under deras namn i den enskilda delen för att undvika splittring.)

Utländska

Centrala, svenska

(Här redovisas sådana som hittills förekommit i materialet. Tillkommande myndigheter inplaceras alfabetiskt i resp. grupp.)

Kungl. Maj:t
Hovfunktionärer (äv. hovkap. som grupp)
Riksdagen

Antikvitetskollegium
Generaltullstyrelsen
Högste ombudsmannen
Justitiekanslersämbetet
Justitierevisionen
Kammarkollegium
Kanslikollegium
Kommissorialrätter
Krigskollegium
Likvidationskommissionen
Statskontoret
Svea hovrätt
Universitetskanslerer
Överintendentsämbetet

Akademier

Lokala, svenska

Landshövdingar

(11. Brevskrivare, forts.)

Generalguvernörer
Överståthållaren

Militära chefer

Domkapitel
Akademiska konsistorier

Magistrater
Häradsrätter
Bergslag

Församlingar
Gymnasier
Övriga skolor

Enskilda

(Svenska och utländska inordnas i en alfabetisk följd. Änkor samt som regel hustrur och juridiska ombud läggs på mannens namn, som då sätts inom klammer.
"Firmor" registreras på första namnet (t.ex. Söderström & Svahlberg) med engångshänvisning på övriga namn i konstellationen.
Vid k.res. på suppliker från enskilda behandlas supplikanten som enskild mottagare, även om han är tjänsteman. Föremålen för attester, intyg etc. räknas likaledes som enskilda mottagare oavsett tjänst.)

Kungl. Maj:t

Textsamlingen b
Allm.
Upps.

1693 10/5, till Upps.domk.förest.,
Sthlm
tillstånd att använda av domk. utvärtes medel till orgelverkets byggnad.

Registr.:
RA
RR 1693 f.149
Kopia:
ULA
Upps.länssty., Landskansliet D I:22 nr [35]
Kopia:
ULA
Upps.domkap. E V 141:1 [XXV] f.78

Fig. 7 Brevskrivare m.fl., avsändarlapp

Uppsala domk.förs. Textsamlingen b
Allm.

1693 10/5, k.brev till Upps.domk.förest., Sthlm
tillstånd att använda av domk. utvärtes medel till orgelverkets byggnad.

Registr.:
RA
RR 1693 f.149

Fig. 8 Brevskrivare m.fl., mottagarlapp

MUSIKVETENSKAP OCH DOKUMENTATION I TVÄRVETENSKAPLIGT PERSPEKTIV

Referat från en diskussionskväll, Stockholm den 20 april 1970.

Deltagare:

prof. Ingmar Bengtsson, doc. Hans Eppstein, fil.stud. Eva Falkenström, fil.kand. Gun Fridell, fil.stud. Bonnie Hammar, fil.stud. Lars Hedblad, fil.kand. Eva Helenius, fil.kand. Gudrun Hellström, fil.lic. Axel Helmer, fil.kand. Gunilla Hofer, fil.mag. Catarina Hultman-Boye, fil.lic. Margareta Jersild, 1. bibliotekarie Cari Johansson, doc. Bengt R. Jonsson, fil.kand. Erik Kjellberg, bibliotekarie Bengt Kyhlberg, överbibliotekarie Folke Lindberg, fil.kand. Erling Lomnäs, fil.kand. Anders Lönn, doc. Martin Tegen, fil.stud. Bertil Wikman, musikredaktör Carl-Gunnar Åhlén, fil.kand. Inga Åhlén.

Inledningsanförande
av Axel Helmer
(Referat i sammandrag)

Det finns tre skäl till att vi från SMAs sida har velat inbjuda intresserade personer till denna konferens: (1) för att manifestera inflyttningen i nya lokaler, (2) för att sammanfattande presentera våra erfarenheter av de första fem årens verksamhet och (3) för att markera det i många arbetsmoment kännbara och akuta behovet av samordning och samverkan med andra humanistiska ämnesområden.

Dokumentationsteknik har - trots allt - hittills behandlats endast punktvis inom humanistiskt-historiska ämnesområden. Här ligger vi minst ett steg efter juridiken och definitivt flera steg efter de tekniska och naturvetenskapliga forskningsområdena. Samtidigt befinner vi humanister oss just nu i en gynnsam situation: vi står alldeles i början av en samlad bearbetning av våra dokumentationsuppgifter och kan repliera på erfarenheter från andra områden. Det finns tillfälle till många tids- och kostnadsbesparingar genom samordning från början. Härvid får man inte glömma det intensiva dokumentationsarbetet inom biblioteksväsendet.[1] Det kan för den följande diskussionen även vara av vikt att ange innebörden i uttrycket "dokumentation". I anslutning till en PM från Ingenjörsvetenskapsakademien (1968) kan det sägas innebära "att underlätta utnyttjandet av den i alla slags informationsmedia lagrade

---

1) Under 1969 har två betänkanden kommit, som berör dessa frågor, nämligen "Biblioteksarbete och databehandling" (från Kommittén för ADB i forskningsbibliotek) och "Utbildning för bibliotek, arkiv och informatik" (SOU 1969:37)

informationen"; dokumentation syftar till "analys, värdering, bearbetning av kunskapsmaterial samt lagring, sökning och spridning", samt utformandet av system som möjliggör sådana bearbetningar av kunskapsmaterialet.

Svenskt musikhistoriskt arkiv har till uppgift att fungera som en dokumentationscentral för svensk musikhistorisk forskning. Det innebär - med arbetet insatt i det aktuella forskningssammanhanget - framför allt två olika åtgärder:

(1) en sammanfattning av vad som hittills gjorts inom svensk musikhistorisk forskning; här får man gå till arbeten av olika författare, vidare ta hänsyn till aktiviteter inom andra institutioner (såsom Tobias Norlinds insatser vid Musikhistoriska museet, verksamheterna vid t.ex. Svenska sektionen av AIBM, Svenskt visarkiv);

(2) att revidera, kollationera och komplettera det förvisso omfattande arbete som hittills utförts, men som på många viktiga punkter alltjämt är mycket punktmässigt och fragmentariskt. Till detta hör även att fortlöpande dokumentera den ständigt stridare floden av nutida källmaterial. Det sista är en särskilt omfattande och särskilt angelägen uppgift. Det gäller för oss att så att säga se över hela fältet och att inordna materialet i ett efter nutida behov anpassat klassificerings- och indexeringssystem.

SMAs arbetsområde är alltså den svenska musikens historia i dess helhet, eller mera precist uttryckt: musikens historia i Sverige. Därmed avses inte endast musikproduktionen, utan även musiklivet: musikutövning, musikåskådning och t.ex. faktorer ägnade att belysa musiklivets sociala struktur. Det ideala slutmålet - en total dokumentation av området - ligger långt in i framtiden och är delvis av utopisk karaktär. Vi får inrikta oss på olika etappmål. Inventeringsarbetet har sedan en tid kommit att koncentreras på det svenska 1800-talet, detta därför att materialet här är mest splittrat och fragmentariskt, sett i relation till mängden ännu ej bearbetade källor. Här är en rad arbeten på gång, några av dem mycket långsiktiga:

1) Excerpering av matriklar (biografika). Skall utvidgas till att omfatta även annat bio- och bibliografiskt material.

2) Sedan 1968 pågår bearbetningen av en enkät rörande musikföreningar, vilken vi utsände i syfte att få uppgifter om sådana föreningars existens, deras repertoar och bevarat material rörande föreningarna. Materialet är ägnat att belysa repertoarförekomst, musiksociala förhållanden bland annat med hänsyn till fördelningen mellan yrkesmusiker och amatörer i musiksällskapen m.m.

3) Två sammanställningar av repertoarförteckningar är under förberedelse: svenska musikförlagskataloger; olika samlingar med musik, dvs. antologier med urval av verk för piano 2- eller 4-händigt, sång och piano, manskvartett etc. Hela detta material skall även indexeras kumulativt.

4) Incipitkodning - dvs. registrering av musikstycken genom notering i sifferkod av melodiernas början - av innehållet i olika handskrivna notböcker.

5) Registreringen av konserter och indexeringen av data i dessa. I samband med denna inventering har vi förberett användningen av ADB vid indexering av materialet, dels på grund av dess omfattning och på grund av behovet av en detaljerad indexering, dels också därför att det behöver genomföras i ett antal etapper och måste kunna kumuleras efter hand.[2)]

Sammanfattningsvis behandlar vi detta och annat material på följande sätt:

1) Unika eller svåråtkomliga källor mikrofilmas eller xeroxkopieras;

2) Större material (t.ex. förlagskataloger),som ligger spritt i olika bibliotek,kopieras och sammanförs till så fullständiga samlingar som möjligt;

3) Olika slags texter kopieras eller excerperas och arkiveras enligt ett bestämt system.

Materialet katalogiseras dels genom att vi insamlar olika handskrivna eller tryckta förteckningar, dels gör vi egna förteckningar. Uppgifterna registreras enligt ett fastställt system i en centralkatalog, (kortregister; f.n. inemot 35 000 kort) i vilken allt behandlat material kan återfinnas i form av direktuppgifter eller i form av referenser.

När det gäller samordningsfrågor rörande behandlingen av ett bestämt källmaterial kan man till att börja med skilja mellan olika typer av källor. En distinktion som ligger nära till hands att göra med hänsyn till samordningsbehovet är att skilja mellan enhetliga och blandade källor. Enhetliga källor är - för att exemplifiera med musikhistoriskt material - t.ex. en tonsättares kvarlåtenskap, musikföreningsarkiv, musikaliesamlingar såsom Dübensamlingen i Uppsala universitetsbibliotek, musiktidskrifter. Sådana källor vållar inga större problem - avgränsningen av det intresseområde de berör, är lätt att göra. Likaså är det i sådana fall lätt att notera även sådant material som kan vara av intresse för forskare s.a.s. utanför det musikaliska området.

Helt annorlunda förhåller det sig med vad vi betecknar som blandade källor. Exempel är dagstidningarna, allmänkulturella tidskrifter såsom Ny illustrerad tidning, mantalslängder, överhuvudtaget källor i vilka det har samlats information som är relevant för flera olika av de ämnesområden i vilka studiet av historien har kommit att delas upp. Och

---

2) Utförligare härom i Helmer, A. & Uhlmann, W., Retrieval of historical data (Fontes artis musicae 1969:1/2, 48-56).

gränserna mellan dessa ämnesområden stämmer i regel mycket litet överens med de gränser som kan dragas för de områden en blandad källa aktualiserar.

Framför allt: dessa blandade källor är roten och upphovet till mycket dubbelarbete, bestående i att forskare från olika sammanhang går igenom samma källor - utan att veta om varandras arbete, ofta från samma ämnesområde och ej sällan med negativt resultat av inventeringen.

Det sistnämnda kan exemplifieras på många sätt. Det kan vara fråga om boupptecknings (musikinstrument, musikalier o.l.), andra arkivalier i t.ex. stadsarkiven (musiker, musikföreningar, skolmusik, organisationsfrågor etc.), olika slags textkällor såsom brevsamlingar, äldre och nyare tidskrifter. Och man kan fråga sig om det är så särskilt rationellt att sådana källor genomsöks lika många gånger som man har olika slags syften med sökningarna (t.ex. socialhistoriskt, ekonomiskt-politiskt, litterärt, musikaliskt etc.). Om man nu förutsätter, att det vore möjligt att undvika dubblerade genomgångar av ett och samma material och i stället önskar ersätta detta förfarande med en genomgång av det i syfte att ge en så vid dokumentation av det som möjligt, finner man snart att ett antal andra problem inställer sig i stället. Det är bl.a. uppenbart att sådana blandade källor medför särskilt besvärliga indexeringsproblem, om många olika typer av frågeställningar skall tillgodoses. Det blir nödvändigt att försöka finna en avvägning som tar hänsyn till vad som är mest tids- och kostnadsbesparande: en indexering efter tvärvetenskapliga mallar eller upprepade genomsökningar av ett bestämt material efter olika linjer.

Dessa frågor har bl.a. behandlats av Bengt Kyhlberg[3] som därmed berör en av de angelägnaste frågorna för det framtida dokumentationsarbetet. Här måste man ta upp till diskussion frågorna om en i princip fullständig genomgång av ett material och om registreringsformer som kan tillgodose så många frågeställningar som möjligt. Det torde inte minst på de humanistiska ämnenas områden - enskilda fall undantagna - behövas både ett större tvärvetenskapligt medvetande och en systematisk samordning av pågående stora inventeringsprojekt.

---

3) Jfr ovan s. 1.

Avslutningsvis formulerades tre frågor som avser mera allmänna perspektiv på dokumentationsuppgifterna.

1) Hur ser man inom andra ämnesområden på dokumentationsfrågorna? Inte minst viktigt vore att få klarhet i behovet av ömsesidig information och av samordning av större inventeringsprojekt.

2) I vilken omfattning är man på andra håll medveten om att det musikaliska källmaterialet kan kräva sina egna beteckningsformer i anslutning till redan utbildad praxis inom musikhistorisk forskning? Exempel: Svenskt pressregister 1880-1885, där man på egen hand fabricerat ett system som på flera punkter avviker från musikhistorisk praxis.

3) Är man vid sammanställningar av material inriktad på att ge de musikaliska inslagen samma uppmärksamhet som t.ex. litterära, sceniska, konsthistoriska etc.? Ett exempel: förteckningen Offentliga samlingar av tidningsklipp anges meddela uppgifter rörande "litteratur, konst, teater, film". Man frågar sig: inte musik? Detta exempel har många, alltför många motsvarigheter.

Till detta vore att lägga bl.a. frågor rörande bevakningen av arkivmaterial: dess förtecknande och bevarandet av det (privat?, i regionala eller centrala arkiv?). Men detta sista är frågor som griper in i för närvarande pågående utredningar, vilkas resultat först bör avvaktas.

DISKUSSION

I anslutning till redogörelsen för konsertindexeringsprojektet frågade Martin Tegen om SMA planerade att insamla kopior av konsertrecensioner i tidskrifter och dagspress. Bengt Johnsson framhöll att man vid SVA i första hand upprättar register, men att man därefter om möjlighet fanns ville tillhandahålla kopior. Bengtsson underströk att det använda ADB-systemet tillät kompletteringar och rättelser i efterhand. Erling Lomnäs bidrog med erfarenheter från arbetet med Berwald-Documenta: recensionerna av en konsert kunde vara utspridda över en månad; i valet mellan att kopiera samtliga recensioner eller göra ett urval måste man av praktiska skäl stanna för det senare; tidningsbeståndens kvalitet medförde ofta vanskligheter vid kopiering.

Ingmar Bengtsson övergick till en principiell fråga om verksamhetens inriktning: borde SMA i dagens läge prioritera (a) en ytlig registrering av stora källgrupper, eller (b) en finfördelad indexering för specifika ändamål? Folke Lindberg konstaterade att detta mycket var en fråga om ekonomi och resurser; viktigast var emellertid att få en registrering av

vad som finns och var det finns. Anders Lönn instämde och uttryckte skepsis inför tanken på något slags "total" dokumentation. Bengtsson påpekade vikten av en klar avgränsning mellan Svenskt visarkiv och SMA, inte minst med hänsyn till populärmusikgenrerna. Johnsson föreslog här kontakter med STIM och SKAP. Carl-Gunnar Åhlén tog upp frågan om dokumentationen av inspelat material och rekommenderade som ett första steg upprättandet av förteckningar över skivamatörer i landet som förfogade över privata specialdiskografier av olika slag. SMA var möjligen en lämpligare instans för en sådan "diskografisk bank" än Nationalfonoteket. Hans Eppstein underströk att åtskillig musik inte existerade annat än i klingande form och att dessa typer inte kunde avskäras från SMAs verksamhetsfält.

På en fråga av Martin Tegen om eventuella planer på att inrätta en forskningstjänst vid arkivet svarade Helmer att viss forskning bedrivits vid institutionen redan från starten (som exempel nämndes bl.a. förlagsnummerförteckningarna), och att det varit en grundläggande princip att arbetet inte fick isoleras från forskningen. Han såg emellertid gärna ett ännu närmare samarbete än hittills, t.ex. så att arkivets inventeringar och registreringar ingick som led i bestämda forskningsprojekt. Bengtsson anförde den hittills mycket stora friheten vid val av trebetyguppgifter som ett skäl till att denna tanke inte kunnat realiseras. Tegen ansåg att SMA under alla förhållanden kunde bidra genom att framföra synpunkter och önskemål som borde beaktas vid materialinsamlingen.

Inga Åhlén undrade som representant för teaterhistorikerna hur kontakterna med Drottningholmsteaterns bibliotek fungerade. Helmer konstaterade att de varit punktmässiga och frågade sig å sin sida i vilken utsträckning teaterhistorikerna vid inventeringsarbeten tog hänsyn till det musikaliska materialet. Att få till stånd ett samtal om kontinuerligt samarbete och samplanering av generella inventeringar, så att önskemål från skilda håll kunde tillgodoses och dubbelarbete undvikas, var egentligen en av huvudtankarna bakom kvällens konferens. Som ett av de främsta exemplen på registreringar över ämnesgränserna nämndes Avdelningen för pressforskning vid Litteraturhistoriska institutionen i Lund och publikationerna "Svenskt pressregister" 1-2 samt "Offentligt tillgängliga samlingar av tidningsklipp". Johnsson ställde frågan om musikforskarna inför ett projekt som SPR skulle nöja sig med att bidra med synpunkter och råd, eller om man borde ta initiativ därutöver, för att tillgodose speciella intressen. Lindberg föreslog att man undersökte förutsättningarna för ett konkret samarbete med institutionen i Lund.

Ingmar Bengtsson tog upp problemet dokumentation av nuet. Bengt Kyhlberg såg det som en primär uppgift för arkivet att bevaka vad som sker, att vid behov medverka till att finna lämpliga arkiverings- och registreringsformer. Bengtsson nämnde STIMs avräkningslistor som exempel på ett för forskningen väsentligt primärmaterial som överhuvud inte bevarades. Johnsson förordade att SMA försökte träffa en överenskommelse med STIM, t.ex. så att listorna överlämnades till arkivet, eventuellt med vi sa inskränkningar för deras utnyttjande. Även Lindber betonade kraftigt materialets värde; det gällde särskilt om det var lagrat på databand.

Tegen pekade på konflikten mellan forskningens önskan om en fullständig, fortlöpande dokumentation av vad som skedde i nuet, och materialets väldiga omfattning som tvingade till urval. Eppstein pläderade i anknytning till den tidigare diskussionen om verksamhetens inriktning för övers kter av de olika kategorier av nutida källor som kunde komma i fråga. Åhlén nämnde i sammanhanget att STIM planerade ett månadsmagasin som ett forum för nyheter och information som inte hade någon plats t.ex. i dagspress eller musiktidskrifter.

I likhet med flera andra efterlyste Bengtsson i första hand täckning av ytskiktet. Patrik Vretblad, Stig Walin och han själv hade i olika omgångar bedrivit forskningar i Riddarhusets arkiv, alla med ringa utbyte. Översikter av källbestånden i arkiv och bibliotek etc. vore ett utomordentligt hjälpmedel. Margareta Jersild instämde i att negativa uppgifter i dylika fall var lika viktiga som positiva.

Ordföranden bad därefter SMAs föreståndare att sammanfatta resultatet av kvällens diskussioner och att framföra eventuella önskemål. Helmer ansåg att behovet av och möjligheterna till samlade insatser på olika områden hade framgått tydligt: nära samarbete mellan institutioner inom besläktade ämnesområden var ett centralt önskemål. Kvällen hade också inneburit ett värdefullt incitament till mera regelbundna kontakter med forskarna; dels hoppades man från SMAs sida att få ytterligare tillfällen att utbyta åsikter om verksamheten och dess inriktning, dels borde man, som tidigare antytts, överväga om arbetet vid SMA kunde få en funktion inom ramen för ett specifikt forskningsprojekt - ett exempel vore en "operation 1800-talet". Bengtsson erinrade i samband det senare om att gränsen för det av Svenska sektionen av AIBM bedrivna inventeringsarbetet för RISM var satt till omkring år 1800, och att en motsvarande översikt över 1800-talsmusikalier givetvis var en angelägen uppgift. Väsentligt var också att få till stånd en inventering av material på "gods och gårdar", kanske i samverkan mellan RISM och SMA. Johnsson anförde här också RAs registrering av enskilda arkiv.

Åhlén tillfogade att också 1900-talsmusikalier behövde registreras, och Bertil Wikman framhöll att detta i särskilt hög grad gällde tonsättare utanför Stockholm.

Slutligen framförde Helmer sitt och den övriga arkivpersonalens tack till de närvarande.

(Refererat av Anders Lönn)

NYFÖRVÄRV OCH BESTÅND I ARKIV OCH BIBLIOTEK

I I Riksarkivets informationsskrift RA-nytt publiceras regelbundet uppgifter om bestånd av offentliga och enskilda arkiv i svenska bibliotek, museer och arkiv. Nedanstående förteckning bygger dels på excerperingar gjorda ur RA-nytt nr 2/1969 - nr 3/1970, dels på SMA:s egen förfrågan rörande nyförvärv av handskrifter under år 1969.

Borås: Stadsarkivet.

Ingenjör Arvid Svenssons musiksamling innehållande tryckta tonsättningar av bl.a. Geijer, Hallén, Hallström, Lindblad, Stenhammar, Söderman och Wennerberg. Inkom 1969. Förteckning i stadsarkivet samt vid SMA.
(Se även RA-nytt nr 2/1970, s. 6.)

Gävle: Stadsarkivet.

Gävleborgs läns orkesterförenings arkiv (sign. B:1). Arkivet omspänner orkesterföreningens hela verksamhet från dess grundande 1911 och omfattar 150 volymer. Nya handlingar tillförs efter hand. Fullständig förteckning i stadsarkivet samt vid SMA.

Musikdirektör Oscar Jonssons musiksamling (sign. B:2). 3 volymer egna och andras kompositioner i handskrift (1914-54) samt tryck. Förteckning i stadsarkivet samt vid SMA.
(Se även RA-nytt nr 1/1970, s. 4.)

Gävle kammarmusikförenings arkiv (sign. B:3). 3 volymer handlingar för åren 1929-62 innehållande:

Stadgar, protokoll, brev
In- och utgående handlingar
Kassaböcker och verifikationer
Program, tidningsurklipp

Konsertmästare Arthur Werners musiksamling omfattande ca 3000 nr kammarmusik och violinlitteratur samt restaurang- och populärmusik i tryck och avskrift.
(Se även RA-nytt nr 1/1970, s. 6.)

Göteborg: Landsarkivet.

Skövde musik- och orkesterförenings arkiv:
Vol. 1 Kassaböcker 1930-1955
" 2-6 Verifikationer 1930-1955/56
Inkom 1968. Förteckning vid SMA.
(Se även RA-nytt nr 3/1970, s. 7.)

Göteborgs stads arkivkontor.

Sångsällskapet Sjung-sjungs arkiv:

2 vol. protokoll 1920-49

1 " skrivelser 1936-56

Medlemsförteckningar 1928-64

Kassaböcker 1917-54

Styrelse- och revisionsberättelser 1928-50

Ett tio-tal kapslar noter, texter, program 1917-61

(Se även RA-nytt nr 3/1970, s. 7.)

Linköping: Stifts- och landsbiblioteket.

Johan Hagenberg (red.): Recueil de pieces exquises pour le clavessin (Col. Hällestad 295). Mest avskrifter omkr. 1800 samt pianostycken av Johan Svensson, directör i Växjö. [Ms.] F.A. Uttini: 6 sonates pour le clavessin, Sthlm 1756, fol. H.Ph. Johnsen: 24 oder... [1753]

Lund: Folklivsarkivet.

Emil Söderman: Inledning till folkvisor (ur brev fr EJ Söderman 19.2.1962), kompl. till LUF a 876.

Fotostat av kardevisa fr. Harplinge (ins. av Varbergs museum), A 2718.

" " " med noter (ins. av Sv. Visarkiv), A 2719.

" " kardevisor fr. Skåne och Halland (ins. av Inst. för folklivsforskning, Göteborg), A 2720.

Reg. till Eva Wigströms Skånska Visor, A 2742.

Fotostater av uppteckningar av Fabian Karlsson rör. Väckelsång sn: A 2824-2836 inköpta kopior av originalmaterial i Smålands museum, Växjö fr. 1933-34.

"Väckelsångs gamla spelmanslåtar", A 2824.

"Spelmän i Väckelsång på 1800-talet", A 2825.

"Andliga musiker i Väckelsång på 1800-talet", A 2826.

"Låtar från vägskäl och lekstugor", A 2827.

"Religiösa visor", A 2834.

"Gamla visor", A 2835.

"Gamla kärleksvisor", A 2836.

Lund: Universitetsbiblioteket.

Preben Nodermanns arkiv. Dep. 12.12.1930. Preliminär förteckning i LUB samt SMA.

(Se även RA-nytt nr 1/1970, s. 5.)

Lund: Universitetsbiblioteket.

Framlidne konsul Otto Taussigs donation av sin samling av Franz Schubert-manuskript i autograf och avskrift jämte litteratur om tonsättaren och hans krets.

(Se även RA-nytt nr 1/1970, s. 5.)

Malmö: Stadsarkivet.

Malmö musikförenings arkiv kompl. med handlingar rörande den "Svenska Dagen" vid Baltiska musikfesten 1914. (Köp av Nils Larsson, Malmö.)

Nacka: Beatebergsarkivet.

Vol. 2: Brev från Lotten Dahlgren - Sara Lönnroth till olika släktmedlemmar, bl.a. Jenny Lind (12 brev 1853-83), Otto Goldschmidt (8 brev m.m. 1889-91), J.C.F. Haeffner 1827 och A.F. Lindblad (1845-74 samt dikt och noter). Vol. 1: brev fr. Fr. Bremer till H.M. Munthe 1854 om Jenny Lind. I vol. 4 bl.a. brev från C.H. Munthe till Otto Goldschmidt, Henrik Munthe till Gunnar Wennerberg samt från C.H., Henrik och H.M. Munthe till Jenny Lind.

Vol. 7: Karin Sandhagens, f. Weber, brev till fadern, systern och Lotten Dahlgren.

Vol. 13: brev till Ny illustrerad tidning bl.a. från C.R. och Helena Nyblom (2 + 3 brev 1884-86).

Stencilerad förteckning i bl.a. riksarkivet.

RA-nytt nr 2/1970, s. 16-17.

Norrköping: Stadsarkivet.

Musikaliska sällskapets arkiv omfattande handlingar 1928-46, bl.a. brev från operachefen John Forsell. Privatarkivsamlingen vol. 1:4.

RA-nytt nr 3/1969, s. 6.

Stockholm: Kungliga Biblioteket.

Olav Riégo, musik till fem dikter av Gustav Fröding och till Gustav II Adolfs stridspsalm amt två låtar ur Karl-Erik Forsslunds Storgården. - Ur Ragnar Falks samling. (Gåva av Britta Brunius-Falk.)

Karl-Birger Blomdahl: Kompositioner i autograf. Acc. 1969/135. Ännu ej katalogiserat. (Köp av Nils Wallin.)

Trio för oboe, klarinett i A och fagott (1938).

Altviolinkonsert (1939).

Konsertouverture (1940).

Litet preludium för stråkkvartett (1950).

Symfoni nr 3, Facetter (1950), inkl. serietabeller.
I speglarnas sal (1951). Fullständig partiturskiss (63 blad) och 10 utkast, inkl. 7 serietabeller.
Kammarkonsert för piano, träblåsare och slagverk (1952).
Tersetter med pianoackomp. till texter av Nils Ferlin:
En valsmelodi
Leken går
Stjärnorna kvittar det lika
Ett träd (Ur "En döddansares visor")
Svit för violoncell och piano.
Tema med variationer (träblåsare, slagverk och stråkar).
Exempel till Riemans harmonilära av K-B B.
" " Bergensons " " " "
" " kyrkotonarter " " "
Div. utkast och studiematerial.
(Betr. Blomdahls ms se även RA-nytt nr 2/1970, s. 4.)

Stockholm: Kungl. musikaliska akademiens bibliotek.

G. de Frumerie: Bisp Thomas frihetssång. Sång och piano. Autogr. (Gåva av Henrik Ribbing.)

I. Hallström: Aristoteles. Klav. Autogr.
"Det var jag". Klav. för piano 4 händer. Autogr. Inkompl.
Liten Karin. Klav. samt vok.st. Autogr.
Per Svinaherde. Utkast till sångstämmorna samt Prinsens st. Autogr.
Stolts Elisif. Klav. Autogr.
Des Sängers Fluch. Ballade. Klav. Autogr.

J.M. Kraus: Dido och Aeneas. Klav. av Hallström. H:s autogr. (Gåva av Gurli Lemon-Bernhard och Benna Lemon-Brundin.)

A. Körling: Canzona. Violoncell och piano. Autogr. (Köp av B. Segerborg.)

A. Tegnér: Drottning Vår. Röst och piano. Autogr.
Norrland. " " " "
(Gåva av Benna Lemon-Brundin.)

Brev och brevkort från H. Alfvén till flöjtisten Orion Östman ang. två ställen för flöjter i "Festspel". (Gåva av O. Östman.)

"Berwalds familjearkiv" omfattande huvudsakligen genealogica, brev, kompositioner i autograf, avskrift och tryck, skisser, recensioner och andra tidningsklipp samt program. (Gåva av Ragnar Berwald.)

Stockholm: Musikhistoriska museet.

Notbok (tillh. Lars Fornander Eric:son, Frans Joel Anderson, Christala Doderhults ...) innehållande dansmelodier och beskrivningar över dansturer, från början av 1800-talet, 24 s. (Gåva av Susie Fjällbäck.)

4 brev till Carl Nordberger från S.E. Svensson (1), Göran Föllinger (2) samt Otto Hjort, Khvn (1). (Gåva av Harry Sundh.)

Musikalier i handskrift ur Daniel Fryklunds (död 1965) kvarlåtenskap:

H. Alfvén: Teatermusik till Mostellaria. Komp. för en flöjt. 1 bl. Autogr.

Motett. Komp. för blandad kör. (Tillägn. Nathan Söderblom.) 8 s. Autogr.

Vals. F. piano [G] 11 s. Autogr.

Anonymt fragment, basstämma.

L. van Beethoven: Fragment; skiss. Autogr.

Ch. de Bériot / J. Moscheles / Ble..[oläsligt]: 1 blad med "souvenirer" till herr Stevenier, dat. 1845, 1849, 1829. Autogr.

Berwald, [Johan Fredrik?]: Cecilia af Eka och Margareta Wasa. [Sångspel.] Part. Autogr? 65 s. (Blyertspag. till 70.)

A. Elfåker: I skogen dväljes jag stilla (Ninian Waernér). SP 2 bl. Autogr.

Grammann: Wärst du ein Bächlein. SP 1 bl. Autogr?

A. Halm: Fugato. [c] P 1 bl. Autogr?

Allegretto. [A] P 1 bl. Autogr. Dat. 1847.

P.A. Heise: Der er visst ingen i verlden till. SP (Tillägn. A. P. Berggren.) 1 s. Autogr.

A. Henselt: [Pianostycke, ofullb.] 1 s. Autogr.

G. Hägg: Slummersång. (J.L. Runeberg.) "Slumra du lilla". SP 4 s. Autogr? Komp. 1888.

R. Liljefors: [Vals för piano] 3 s. Autogr?

A.M. Myrberg: Sen jag dig såg. SP 3 s. Autogr?

O. Olsen: Albumblad [Ess]. P 1 s. Autogr?

C. Paulsen: Romancer. [Skiss, blyerts]. 1 bl. Autogr.

W. Stenhammar: Polska. P 1 s. Autogr.

Vals [Dess]. P 4 s. Autogr.

Stockholm: Riksarkivet.

Sångsällskapet De Svenskes arkiv (1923-61), innehållande mötes- och styrelseprotokoll, medlemsregister, korrespondens, räkenskaper m.m. Fullst. fört. i RA samt vid SMA.

(Se även RA-nytt nr 3/1969, s. 9.)

Stockholm: Svenskt musikhistoriskt arkiv.

A. Söderman: Scherzo für Orchester. Skiss i kl-u. Autogr. (3.9.1856)

Kantat vid Wadmans bysts aftäckning i Göteborg. Manskör och militärork. Skiss. Autogr. (1869)

L. Norman: Ur Kontraster op. 61. Sex pianostycken:

I:2 Dröm. Blyertsutskrift. Autogr. (3.8.1884)

I:2 Verklighet. Renskrift (bläck). Autogr.

II:1 Förr. Renskrift = I:2. Autogr. (1883)

II:2 Nu. Renskrift = I:2. Autogr. (1883)

II:1-2 Förr och Nu. Annan utskrift (bläck). Autogr.

1-2 Verklighet. Påbörjad renskrift. Fragment 36 t. I väsentliga detaljer avvikande från ovan anförd handskrift, trol. senare version. Autogr.

Scherzo [c-moll] Part. Utskrift i bläck, ofullst. Autogr.

Kärlek ("Kärleks eld mer evig är än solens") op. 37:5. Sång och piano. Renskrift. Autogr.

Vi ses igen ("Och vårsol lyste vid Österns bryn") op. 37:6. Sång och piano. Renskrift. Autogr. (6.8.1883)

Det gudommelige lys op. 53 för kör a cappella. Koncept i kl-u. Autogr. (Sthlm 7.1.1880)

D:o. Renskrift. Part. Autogr.

Ur K.A. Melins dikt Humleplockningen op. 63:

Kung Hakes död för basbariton, manskör och ork. Körpart. med kl-u. Blyertskoncept. Autogr. (Varberg 28.6.1884)

Signes visa. Arr. för sång och piano. Renskrift. Autogr. (Varberg midsommardagen 1884)

Snöflingornas saga. Kör och ork. Körpart. med kl-u. Blyertskoncept. Autogr. (Sthlm 22.9.1884)

Adils gästabud. Kör och ork. Körpart. med kl-u. Blyertskoncept. Autogr. (Göteborg 22.7.1884)

Gif. Sång och piano. Autogr.

F.A. Frieberg: En septemberafton. Sång och piano. Autogr.

I.E. Hedenblad: Elegi. Sång och piano. Autogr.

J. Jacobsson: Till tonerna. Sång och piano. Autogr.

A.M. Myrberg: Ute på fjärden. Serenad. Sång och piano. Autogr.

K. Valentin: Arabisk serenad. Sång och piano. Autogr.

(Köp av Georg Gehrman.) Samlingen är avsedd att överföras till annat bibliotek.

Uppsala: Landsarkivet.

Bland arkivalier inkomna från Granhammars gård i Uppsala län år 1964 finns några tryckta, odaterade noter sannolikt från 1800-talet samt några odaterade handskrivna utdrag ur verk av G. Millico, A. Sacchini och G. Sarti jämte ett handskrivet utdrag ur operan Montezuma. Handlingarna har inordnats i landsarkivets bibliotek under avdelning: Varia och Polygrafer.

Uppsala: Universitetsbiblioteket.

Hugo Alfvén: Ett 30-tal autografer deponerade av AB Carl Gehrmans musikförlag, Stockholm.

2 autografer deponerade av Inge Bahnson-Rosenberg, Stockholm.

Vadstena: Landsarkivet.

Växjö seminaristers sångförenings arkiv, "Sylvia" (3 vol. protokoll, redogörelser för verksamheten, räkenskaper 1908-1938).

Västerås: Stadsarkivet.

Tonsättaren Werner Wolf Glasers arkiv omfattande bl.a. W.W. Glasers kompositioner, musikteoretiska, -pedagogiska, -historiska och litterära arbeten samt brev till och från makarna Glaser (1920-1969). Samlingen blir offentlig efter 50 år (d.v.s. 2015), såvida W.W. Glaser ej annorlunda förordnar. Inkommet 1965. Förteckning i stadsarkivet samt vid SMA. (Se även RA-nytt nr 2/1970, s. 4.)

Svanholmska samlingarna.

Viktor och Beda Svanholms samling (handlingar 1842-1952, bl.a. musikalier, brev och litteratur).

Set och Ninni Svanholms samling omfattande bl.a. konsertprogram, pressklipp, foton, rollporträtt, litteratur, Set Svanholms insjungningar (skivor 1930-1958 och band 1950-1954), dräkter, minnesföremål samt korrespondens 1907-1964 (familjebrev, korrespondens om engagemang, med kolleger och vänner). Makarna Svanholms korrespondens skall dock vara sluten intill år 2000, såvida Ninni Svanholm ej annorlunda förordnar. Förteckning i stadsarkivet samt vid SMA.

Västerås: Stifts- och landsbiblioteket.

Ytterligare material har tillförts Västmanlands spelmansförbunds arkiv. (Se Bulletin 3 och 5.)

Ytterligare material i anslutning till Hülphers orgelinventering har påträffats, bl.a. "tvenne uppmuntran till Guds lof innehållande sångstycken siungne med deras egne melodier och fullstämmig vocalmusique, då Christinestads kyrkas orgelwärk den 6 julii 1777...invigdes...componerade af Eric Munselius, Comm. vid Christinestads församling. 6 s. (VSLB 1969:31)

Örebro: Stadsbiblioteket.

Nils Bergdahl: Melodier, upptecknade av musikfanjunkare Carl Herman Kumlin.

Erik Welin: Melodier, upptecknade av honom själv.

Gustav Artur Hallberg: Melodier. (Ca 65 st.)

(Dep. av Örebro läns folkmusikförbund.)

Östersund: Landsarkivet.

Bokomslag och andra fragment med noter och text:

I Lillhärdals kyrkoarkiv, vol. I,1 1582-1655, förvaras som omslag till volymen:

Breviarium med text för kyndelsmässodagen den 2 februari.

D:o, vol. P:1, odat.; som omslag till volymen:

Missale med text för passionssöndagen.

I Undersåkers kyrkoarkiv, vol. P:1, odat.:

Breviarium cum missale för bl.a. Dom. Septuagesima.

Missale, bl.a. för Dom. V et VI post Pentecostea.

I Ytterhogdals kyrkoarkiv, vol. P:3, odat.:

2 blad av Manuale Upsalense, tryckt 1487.

Antiphonarium et responsoriale med text för Mikaels och Dionysus festdagar 29/9 och 9/10. 1400-tal.

I Åre kyrkoarkiv, vol. P:9, odat.:

2 blad ur Sequentionarium från 1400-talet. Bevarade är sekvenser för den 28 december samt för kors- och Mariahögtiderna.

I Pergamentbrevsamlingen, år 1487:

1 blad av Manuale Upsalense, tryckt 1487.

I Gustaf Hallströms gåva, vol. 1:

Del av 1 blad ur en mässbok med text för pingstafton. Skriven på 1300-talet. Utgör omslag till Tidemand: En deylig bönnebog.

Åbo: Sibeliusmuseum.

G.J.W. Kropp: Visbok (1847). Hs. (Gåva av Jarl Stigrell, Åbo.)

Handlingar rörande Kyrkomusikinstitutet i Åbo. (Gåva från Sirkka Inhalas dödsbo, Åbo.)

SVENSKT MUSIKHISTORISKT ARKIV: REPRODUKTIONSSAMLINGEN

Arkivets samling av mikrofilmer och xeroxkopior står till förfogande för såväl institutioner som enskilda forskare. Hemlån av kopior av musikalier medges i vissa fall; kataloger, förteckningar o.dyl. utlånas däremot inte. (I regel kan kopior beställas till självkostnadspris.) Nedan förtecknas kompletteringar till listorna i Bulletin 2, s. 7 ff. samt Bulletin 3, s. 23.

MUSIKALIER

P. Brant, Tillskrivna sinf. i d, B och G. Cantata Nyåret 1754. --Hskr. MAB. Mf 53.

E.G. Geijer, Pianokvartett e-moll. --Tr. ex. i MAB. Xerox.

H.Ph. Johnsen, X Sonates a deux violons et basso. --Hskr. MAB. Xerox.
2 cembalokonserter D-dur. --Autogr. MAB. Xerox (cemb.-st.)

Koralbok [Jonzon, J.M.] --Hskr. Mf 70. Xerox.

Mäss- och koralbok från Bro, Uppland. --Hskr. Tillh. Erich Biörk Katt 1581, Bro kyrka 1693. KB. Mf 73. Xerox.

J.M. Kraus, Proserpin. --Hskr. (part.) MAB. Xerox. (Kompl. till mf 11.)

Liber cantus [Andre, Johannes] Dat. 16 maj 1632. --Hskr. KB. Mf 74. Xerox.

Liber cantus "Henricus Thomae-boken" [Bellander, J.J.] --Hskr. Skara SLB V. Mf 77. Xerox.

Liber cantus [Holmberg, J.] --Hskr. Visby: Gotlands fornsal. Mf 71. Xerox.

Liber cantus "Kalmarhandskriften" I och II. --Stockholm: Musikhistoriska museet. Mf 85-86.

Liber cantus "Källungeboken". --Hskr. Pärmen har årtalet 1622. Visby: landsarkivet. Mf 71. Xerox.

Liber cantus "Madesjöhandskriften". --Past. ämb. i Madesjö, Nybro, Växjö stift. Mf 72. Xerox.

Liber cantus "Roslagskullahandskriften". --Past.ämb. i Riala, Norrtälje, Uppsala stift. Mf 78. Xerox.

Liber cantus [Scolenius, G.N.] --Hskr. Skara SLB III. Mf 76. Xerox.

Liber cantus "En Sång- och Not-Bok". --Hskr. Västerås SLB. Mf 75.

A.F. Lindblad, Symfoni C-dur. --Autogr. MAB. Mf 69. XEROX.

Notbok [Solander] --Hskr. Luleå: Norrbottens museum. Xerox.

Notbok [Strobill, B.] --Hskr. dat. 1693. Östersund: Jämtlands läns bibliotek. Mf 80. (Pos. kop. Neg. mf 26.) Xerox.

F.X. Rambach, Quartetto e Fa, Due Violini, Alto et Fagotto o Violoncello. Dediées a Monseigneur le Comte Ekeblad ...Composé en maladié Da F: Max: X: Rambach á Skara. --Autogr. Jönköping: HAL. Xerox.

J.H. Roman, Svenska messan. --Hskr. MAB. Mf 54. Xerox.
Tillskriven sinf. i d. --Hskr. MAB. Mf 53.

Tabulaturbok [Bahr, P.] --Hskr. Visby:landsarkivet. Mf 68. Xerox.

G.J. Vogler, Gustaf Adolph och Ebba Brahe. --Hskr. Akt 1-3. MAB. Pos. mf 55-57. Neg. mf 58-60.

BREV

Brev till och från J.M. Kraus samt korrespondens rörande Kraus efter dennes död. --Hskr. Berlin (DDR): Deutsche Staatsbibliothek Mus. Ms. Theor. 501. Mf 79.

PERIODISK LITTERATUR

Dagligt Allehanda 2.1.1801 - 12.12.1806. Mf 61-66.

FÖRTECKNINGAR

Fört. över Rosenbergska arkivet, Prag, vol. LV, f. 270-278: Libri musici. --Hskr. KB. Krigsbyte från 30-åriga kriget. Mf 67. Dokumentkopior. Kopior även i MAB samt Institutionen för musikvetenskap, Uppsala.

TEGNÉR OCH RUNEBERG I MUSIKEN

Två bibliografiska notiser meddelade av

Arne Bergstrand

I Åke Eliaesons och Tobias Norlinds arbete Tegnér i musiken nämnes ej en tonsättning (för sång och piano) av Franz Wüllner: Ingeborg's Klage, med text ur Frithiofs saga. Romansen ingår, tillsammans med en teckning av A. Freytag, i ett Musikalisches Künstler-Album, innehållande fjorton originalkompositioner och utgivet av Schmid'sche Verlagsbuchhandlung i Augsburg, sannolikt 1882. Ett exemplar av volymen förvärvades 1969 av Kungl. Musikaliska akademiens bibliotek.

Sedan länge förvaras i samma bibliotek en komposition, som ej har kommit att förtecknas i Alfhild Forslins verk Runeberg i musiken, nämligen den bekante konstnären Uno Troilis tonsättning, för manskvartett, av Vårt Land. Sången finnes i såväl blyertsutkast som renskrift, båda ingående i den samling av Troilis egenhändiga kompositioner och skisser, som fru Malla Petterson, f. Grandinson, i december 1929 överlämnade till biblioteket.

SUMMARIES IN ENGLISH

Bengt Kyhlberg, A documentation system for research into Swedish music history. (Pp. 1-18.)

The article describes a system developed and applied by the author in the course of many years' archival research for inventoring, classifying and indexing general archival sources for musicological purposes. The amount of musical data in such records (muniments, accounts, minutes, correspondence, etc.) is often out of all proportion to the time consumed in searching them, if one's interest is confined to a specific figure or topic. One way of compensating for this is by cooperation among scholars, e.g. by each researcher noting not only what is relevant for his own ends, but anything that may be significant for other musicologists and making this information accessible.

The system is based on a document collection (materialsamling) and a card index (lappkatalog).

The document collection

brings together excerpts and copies of MSS, (excerpts from) printed sources, and the investigator's own notes, diagrams, tabulations and relevant correspondence. The literary documents are supplemented by a collection of iconographic materials.

The document collection is filed in dossiers or binders. Paper of standard size [Swedish A4 = present format] and quality is used. Copies are Xerox, resistant photostats or microfilm.

In filing, the provenance principle is strictly applied. This ensures that a particular source or (part of an) archive is treated as a unit; the sequence in the document collection is that of the original document. Classification and subject indexing is done by means of the card catalogue. The document collection may be filed topographically, i.e. by place and name of the archive, or in a modified form preferred by the author, (pp.2-3), consisting of a topographical, a general and a biographical section. The iconographic material i handled in a similar way.

The card catalogue

serves as a general index to the document collection. It may also be used for entering short excerpts from documents, when a systematic inventory of the MS is impracticable for some reason, or from dictionaries or other literature.

The card catalogue is divided into four main classes (pp. 4-6): topography, biography, subjects (other than topographical or biographical) and

miscellanea (e.g. for collating various versions of a document, and for keeping track of investigated sources). Within these main categories, an extremely differentiated indexing is provided for by 11 lists of index terms (detaljplaner, pp. 6-18), from which the researcher may select those headings that he needs and ignore the others, as long as the prescribed filing order is followed. This flexibility makes the system suitable for for large as well as small collections of documents.

The illustrations show the layout of different types of index cards.

oooOooo

Musicology and documentation: an interdisciplinary view. (Pp. 19-26.)

To mark the move to new quarters in February 1970, the Swedish Music History Archive invited Swedish musicologists and representatives of other humanistic disciplines to an informal conference on 20 April. The intention was to summarize and review the experiences and achievements of the Archive's first five years of existence, to discuss immediate needs and long-term objectives, and to suggest ways and means of establishing a closer rapport with documentation projects in related fields.

In his introductory survey, Axel Helmer, Director of the Archive, pleaded for more extensive cooperation in Swedish humanistic research, e.g. with a view to contents analysis of "composite" sources of the kind dealt with by Kyhlberg, which are significant for historical investigations, whether musical, literary, socio-economic or political, etc. Only experiments would show if a documentation system that covered all these aspects simultaneously was more or less efficient and economic than specialist-oriented systems requiring successive siftings of the same material.

The subsequent discussion was somewhat limited by the fact that there were fewer representatives of other disciplines present than had been hoped for. It was generally felt that for the next few years the Archive should concentrate on a broad if slightly superficial documentation of Swedish source materials, rather than a more intensive covering of a narrow field. It was also agreed that a closer involvement in actual research projects than hitherto was desirable.

(Summaries by Anders Lönn)